

Тарас Бульба-Боровець.

ІДЕДО РЕВОЛЮЦІЇ

Короткий нарис історії, ідеологічно-моральні основи та політична платформа
Української Народної Революційної Армії

Париж 1946

Друкарня ім. С. Петлюри. Накладом Політ. Відділу УНРА.
Замовлення 17. Редактор Максим Гаковенко.

diasporiana.org.ua

Тарас Бульба-Боровець..

ІДЕДО РЕВОЛЮЦІЇ

Короткий нарис історії, ідеологічно-моральні основи та політична платформа
Української Народної Революційної Армії

Париж 1946

Друкарня ім. С. Петлюри. Накладом Політ. Відділу УНРА.
Замовлення 17. Редактор Максим Гаковенко.

ЯК ПОВСТАЛА УКРАЇНЬСЬКА НАРОДНА РЕВОЛЮЦІЙНА АРМІЯ?

1939-й рік, що започаткував другу імперіалістичну війну — батько нашої нової Армії.

Вже самі перші симптоми другої імперіалістичної війни якоюсь невлотою силою сколихнули цілу Україну.

Від шахтарів Донбасу, почерез колгоспників центрального чорнозему та карпатських лісорубів, аж до поліських каменярів, електричним струмом пролунала довгождана, вимріяна новина:

— Війна!

Всі доцьогочасні „герої“, що ще вчора так гордо наганом доказували закованим в кайдани свою „потугу“, видають в явну пащіку. Їх огортає жаж. Вони виразно чують — початок свого кінця.

Всі жахаються страхіть нової війни. Український народ її не боїться. Навпаки, він її чекає, наче Великодня.

— Прийшла війна. Прийде революція. Вернеться знівечена свобода. Буде — Самостійна Україна.

Будуть мільйони жертв. Буде жахлива руїна. Зате буде — „В своїй хаті своя правда“.

Заснована на Поліссі в 1933 році революційна організація української демократичної молоді, розчарованої в „соціалізм на практиці“ Сталіна, автоматично мілітаризується.

„Українське Національне Відродження“ стає „Українською Повстанчою Армією“ (УПА). Прорив Червоною Армією польської „Лінії Мажино“ на відтинку Сарни-Олевськ та „допомога“ наших селян ліквідувати її майно закладає перші основи озброєння УПА.

Містечко Степань, під проводом молодого „відродження“ Костя Шумлянського („Залізняка“), ще перед приходом Червоної Армії в Західну Україну, 16. 9. 1939 р. підіймає перше збройне повстання відділів УПА.

Саме це Степанське повстання й започатковує нову сторінку збройних змагань України проти її гнобителів, вперше по назві від 1925 року.*

В ніч на 1-ше серпня 1940 року, як керівник „Відродженців“, з наказу Уряду Української Народної Республіки, я перейшов кордон між польською „Генеральною Губернією“ та Советським Союзом, щоб нелегально пробиратися назад на Полісся** та організувати повстанчий зриз проти всіх окупантів України.

Восени 1940 р., УПА отримує нову, ширшу організаційну схему. Ділиться на „Окружні Січі“, по територіальному принципу. Кожних 3-5 областей — „Окружна Січ“.

„Поліська Січ“ УПА отримує наказ мобілізуватися під зброю, як постійно негасасуюча ватра, а всі інші „Січі“ УПА — тільки організуватися секретно в підпіллі, як підземна армія трудящих України.

З вибухом російсько-німецької війни 1941 р., „Поліська Січ“, в силі понад 10000 багнетів, вкриває свій прапор вічною славою в жорстоких боях, спершу з регулярними, а потім з переуладними терористично-диверсійними частинами росіян, пізніше з озброєними до зубів наймодернішою зброєю військами та поліцією нового „визволителя“ — Гітлера.

Багнисто-лісові терени Полісся німецькі армії не форсували, а обійшли. Тому, коли Київ та Смоленськ були в німецьких руках, в Пінську, Мозирі, Сарнах та Коростені сиділи по бункерах „Лінії Сталіна“ цілі дивізії росіян. Частина з них, по відрізанні від своїх баз постачання та командування, розбіглась хто куди, а частина з них російських командирів рішила репрезентувати та боронити „рад-владу“ з честю до останнього патрона.

Хоч це були наші заєккі вороги, але вони примусили нас їх дуже високо цінити та шанувати, як не абиякого противника. Маючи в бункерах величезні запаси зброї, вогнеприпасів і т. п., вони згодом рішили не тільки оборонятися, але перейти до протинаступу.

Почалося „закріплення рад-влади“ на місцях, де не було німецьких гарнізонів та карання „зрадників“, тобто всіх українців. Вину за всі свої скандальні невдачі на фронті росіяни звальють на „українських зрадників“.

*Залізняка розстріляли німці, а його родину знищили поляки.

**З Полісся мене вигнала польська поліція в 1937 році. Я перебував в Польщі, керуючи нашою організацією з віддалі.

Почалися масові вилазки большевицьких ватаг з бункерів та налету на далекі околиці по обох боках „Лінії Сталіна“, яка тягнулася зигзаковою смугою по лінії Житомир-Мозир. Почали палити цілі села й міста. Цілі райони й області „бездержавного“ Полісся-вкриває загальна луна полум'я та ліс шибениць змасакрованих по варварськи жертв нового московсько-большевицького терору. Німців це не болить. Вони шаленим темпом пруть на Москву та Харків. Не на їх землі війна. Не їх шкоди та втрати. Не їх трагедія.

„Поліська Січ“, завдяки відповідній пропаганді, виступає не як 10000-на босонога гвардія, але як—„Велика Армія Тараса Бульби, під командою генералів Армії УНР“. Вона розбиває несподіваними наскоками та канонадами „бочко-гаубиць“ (обріз і бочка) задалеко відтягнених „втечами“ большевиків. Захоплює їх опірні пункти в бункерах. Сильною пропагандою деморалізує їх бійців. Очищує ціле Полісся від „рад-влади“. Заводить на просторі Пінськ-Коростень зразковий лад і порядок. Допомагає населенню організувати свою власну адміністрацію. Відбудовується господарство і школи.

„Поліська Січ“ видає свій військовий орган „Гайдамака“; майже в кожному районі почали виходити свої газети, книжки і т. п.

В листопаді 1941 р. на очищене від російської диверсії Полісся приходить „жовта армія“ нового ката України—Коха. Гестапо ліквідує нашу адміністрацію. Приходять банди „генераль—та гебітс-комісарів“, „ляндвїртів“. ітї. Команди „СД“ та „СС“ з місця починають поголовну „ліквідацію“ жидів, „комуністів“ та „...націоналістів“, тобто всіх активних українців.

16.XI.1941 р. „Поліська Січ“ „розв'язує“ офіційно свій штаб в Олевську і переходить в „ліс“. Починається нова реорганізація. Підготовка нових планів боротьби з новим ворогом.

Весною 1942 р. УПА починає сміливими, несподіваними наскоками малих звинних груп безоглядно громити „героїв“ Коха не тільки на Поліссі. УПА не дає гестапівцям спокійно на заграбованих українських пуховиках в Пінську, Мозирі, Житомирі, Шепетівці^{*)} Вінниці, Проскуріві та Києві—одночасно. Цілі дивізії СС-ів нічого не можуть вдіяти. УПА діє всюди, а шукати нема кого. Відділи виростають зпід землі та западаються в землю по кожній операції. Гестапо шеле...

Ще зимою 1941 р.УПА заключила братерство зброї з славною білоруською національною партизанкою. Білоруси в'яжуться з Прибалтикою. Сам по собі монтується антикокупантський революційний блок поневолених націй.

Літом 1942 р. від Чорного моря аж до Балтики починають щоденно летіти в повітря цілі гітлерівські „комісаріяти“, „ляндвїртамти“, залізничні мости, цілі ешелони та автоколони.

Літом того ж 1942 р. силами УПА починає живо цікавитись Москва. Настирливо шукає контакту. Пропонує „братні“ переговори, присилаючи літаком з Москви уповноважену спец-делегацію в складі підполковника Лукіна та капітана Брежньова.

Під осінь того ж 1942 року, попросив „води“ й сам „непереможний“ Берлін. Кох за посередництва СС підполковника Д-ра Пюца та рівеньського гебітскомісара Д-ра Бера пропонує Головній Команді УПА „дружні“ переговори.

Виграваючи Москву проти Берліна і навпаки, УПА, як чинник вільної та абсолютно від нікого незалежної української національно-державної політики, переводить, так з Москвою, як і з Берліном, офіційні переговори.

Від одних і других „лісова дипломатія“ вимагає, визнати негайно, на ділі, а не на словах, українську абсолютно, суверенну державу. Всі переговори розбиваються об цю вимогу.

В грудні 1942 р. Головна Команда УПА виступає з закликом та проєктом до всіх українських політичних партій підтримати акцію УПА, зорганізувати один спільний штаб та „Українську Національно-Революційну Раду“. За проєктом, „Українська Національно-Революційна Рада“ мала бути чинником міжпартійного порозуміння та політичного керівництва збройних змагань, щоб українські партизанські загони не зvierоднювалися в бандитизм, а були підпорядковані державно-політичній ідеї та далекосяглій концепції національної боротьби. Тим більше, що якраз тоді большевики починають організовувати свою власну, дуже сильну партизанку на глибоких тилах німецької армії.

Весною 1943 р. Організація Українських Націоналістів С. Бандери повідомляє Головну Команду УПА, що провід їх організації виніс постанову припинити свою доцьогочасну гостру кампанію проти української партизанки та бажає включити свої революційні сили в ряди УПА. Ще в 1941 р. це вже зробили: ОУН-полк. Мельника, УНДП,^{*} Союз Українських Комуністів-Самостійників, Українські Монархісти, Вільне Козацтво та всі інші українські

*) Українська Національно-Демократична Партія.

політичні угруповання. Однак бандерівці поставили вимогу, щоб „Політична Рада“ не організувалася бо вони не вірять в життєздатність жодних „рад“. Актію УПА підпорядкувати політичній лінії та беззастережним наказам тільки проводу ОУН-Бандери. Мені, як основникові УПА, запропоновано затримати становіще головнокомандуючого об'єднаної УПА.

Переговори, і-за останньої вимоги, розбилися. „Бандерівці“ організують на спіх свої власні партизанські загони по статутах УПА, проголошуючи іменем УПА в червні 1943 р. „революцію“. Таким-жеж „революційним порядком“ вони присвоюють собі й назву та традицію цілої організації, називаючи свої однопартійні загони, керовані не військовими командирами, а „політруками“, відділами УПА. Мало того, вони почали начебто „з наказу От. Бульби“ жорстоко громити національні меншини і т. д.

Коли ж Головна Команда УПА гостро запротестувала своєю пресою проти такої нечесної поведінки Проводу ОУН-Бандери супроти апартійної всенациональної армії, тоді „бандерівці“, зовсім несподівано та на жах цілій Україні, проголосили проти „демократичної отаманії“ — громадянську війну.

УПА опинилася в скаженому вогні 3-ох противників: німців, росіян та „бандерівців“. Почав діяти сильний терор бандерівської „УПА“ проти всіх українців, котрі не поділяли їх „ідеології“ та „революційної програми“.

Щоб не допустити до масового братовбивства та відмежувати демократичні збройні сили від тоталістичної „революції“ в липні 1943 року УПА — переіменовується на „УКРАЇНСЬКУ НАГОДНУ РЕВОЛЮЦІЙНУ АРМІЮ“. Реорганізується наново та ще глибше йде в підпілля.

Нашим пресовим органом була „Оборона України“. Рівночасно в наших підпільних друкарнях друкувалися пресові органи співпрацюючих з нами політичних угруповань.

Розбіжність тактики УПА та ОУН-Бандери заключалась в тому, що ми трималися засади дії та налетів невеликими з'єднаннями „з-під землі“, а вони почали організовувати цілі гарнізони та проголошувати по деяких районах „самостійні держави“. Таким чином почалося стягання на ті райони великих карних експедицій німців та большевицьких банд. Полісся, Цілі області Волині та Галичини випалено. Населення вистріляно.

Нашу тактику бандерівці назвали „зрадою революції“. Порахували її як... „неміч“. Вони переконували населення, що їх „революція“ вдержиться та принесе самостійну українську державу. Що Червона Армія при зустрічі з УПА — „розложиться“ і т. п.

Ми мали досить зброї та людей, щоб поставити чоло „бандерівцям“. Однак ми цього не робили, а то з таких причин:

1) Ми не бачили жодних перспектив на українську революцію, коли червона армія переможно йшла на Берлін, тому й трималися строгої конспірації до слушного часу в міжнародній політиці.

2) Ми за жодну ціну не хотіли допустити до братовбивчої міжусобиці, тому пішли в підпілля не тільки перед німцями та росіянами, але й перед безглуздою „революцією“ ошуканих ворожою провокацією українців, керованих групою С. Бандери.

Літом 1943 р. генеральний штаб німецької армії за посередництвом пані др. Харитини Кононенко нам пропонував ще раз переговори. Цю пропозицію тоді наша Головна Команда — відкинула. Пані Кононенко гестапо розстріляло.

Під осінь тогож 1943 р., коли Червона Армія зфорсувала Дніпро та цілу Білорусь обсадила своїми сильними парашутно — десантними військами, а німці стягнули в цей район свої великі резерви, ситуація польської котловини, окруженої з усіх сторін, зробилася катастрофальною.

З уваги на те, що Німеччина війну вже остаточно програвала, ми рішили використати цей відступ для здобуття можливостей захоплення зброї.

З тих оглядів восени 1943 р. ми відновили переговори з німецькою армією.

Однак в ході переговорів до справи вмішалось гестапо і, помимо всіх гарантій „словом честі“ німецького офіцера про недоторканість парламентарів, нашу делегацію, яку для остаточно рішальних розмов очолював я сам, 25. 11. 1943 р. — арештовано та відставлено в конц-табор Саксенгаузен під Берліном.

Моїм заступником, як виконуючий обов'язки Команданта УНРА, лашився молодий старшина, син б. полковника Української Армії — Отаман Леонід Шербатюк (Зубатий).

Отаман Шербатюк перед моїм від'їздом отримав плани дії УНРА, обраховані на довгий час в умовах жорстокої советської дійсності.

На підставі звітів От. Шербатюка стверджується, що під кінець 1944 р., коли ті всі партійні політруки ОУН — Бандери, що розпалювали громадянську війну, покинули УПА, втікаючи разом з німцями через Карпати за кордон, вояки УПА об'єдналися з вояками УНРА, примаючи знов тактику оперування дуже малими групами й далі продовжують спільну братню боротьбу проти нового російсько-большевицького окупанта України. Це стверджує також советська влада.

не господарство в системі хліборобської ста-
ниці, зложене з 20-30 гектарів землі, побудова-
не по всіх правилах сучасної агротехніки з
механічною обробкою;

3) кооперативне—це всякого роду коопера-
тивно-артільні господарства, які можуть існу-
вати там, де місцеві обставини та воля народу
бачать їх потребу.

Спекуляція землею та великовласницьке по-
міщитство — виключається. Землю, як на ко-
оперативні, так і на одноосібні господарства,
надає держава законним актом на вічну при-
ватну власність безплатно.

20. УНРА бореться за плянову перебудову
цілої країни. Принагідно повсталі хліборобські,
промислові, торговельні та адміністративні осе-
редки мусять замінитися новими, планово роз-
міщеними оселями, залежно від тереново-клі-
матичних, сировинно-продукційних та торго-
вельних й адміністративних умов і потреб
країни.

21. УНРА бореться за справедливе унор-
мування соціальних відносин у державі і за
дійсне, а не фіктивне, піднесення життєво-
го рівня всього трудового населення
України.

22. УНРА бореться за право довільного
вибору роду праці, на підставі добровільної
умови. Трудовий люд має право до зміни пра-
ці через розв'язання умови, а не бути прико-
ваним до заводу диктатурним „указом“ держа-
ви або примусом працедавця.

23. УНРА бореться за право на безкоштов-
ну освіту й повну культурну, соціальну та са-
нітарно-медичну опіку для всіх громадян укра-
їнської держави.

24. УНРА бореться за право трудових
мас на 8-ми годинний день праці, на нормаль-
ний відпочинок і на оборону своїх інтересів
професійною організацією та страйком як
перед приватним, так і кооперативним та держав-
ним капіталом.

25. Всі революційні кадри та вояки УНРА
мають право належати до своїх політичних
партій та громадських і професійних організа-
цій і визнавати той, чи інший політичний сві-

тогляд. В рядах УНРА їх обов'язує тільки ви-
знання ідеї відродження української
суверенної держави, постанови внутріш-
ніх організаційних правил та вояцько-ли-
царська дисципліна.

Ці ідеологічно-програмові матер'яли явля-
ються тільки свідком проробленого, а не про-
грамою майбутнього. Дальша інтерпретація
узалежнюється від кожногочасного соціального
замовлення країни.

АКТ ПРИСЯГИ ВОЯКА УНРА.

Я, син українського трудового народу,
присягаю на святі кости моїх Славних
Предків, що, як революційний вояк України,
буду чесно і вірно служити своїй Батьківщині;
буду точно і беззастережно виконувати всі
накази старшини; буду вірним та субордино-
ваним підвладним і справедливим та товари-
ським начальником; буду досмертно дотримува-
ти всяку довірену мені тайну; буду оборо-
няти свою Батьківщину як від зовнішнього,
так і від внутрішнього ворога; буду всюди
вести себе тверезо і гідно, як несплямований
лицар; буду всі свої сили й ціле моє життя
жертвувати на активну боротьбу за свободу,
честь і славу України.

Марш УНРА

(За Олесем)

Живи Україно, живи для краси,
Для сили, для слави, для волі.
Шуми, Україно, як рідні ліси,
Як вітер в широкому полі.

До суду Тебе не скують ланцюги
І руки не зв'яжуть ворожі,
Стоять Твої вірні сини навкруги
З шаблями в руках на сторожі.

Стоять, присягають Тобі на шаблях:
„І жити і вмерти з Тобою,
І рідні знамена в кривавих боях
Ніколи не вкрити ганьбою!“

УНРА В НІМЕЦЬКІЙ
2 НМ.

ІДЕОЛОГІЧНО — МОРАЛЬНІ ОСНОВИ. ВОЯКА УНРА.

1. Ставлення національної та своєї персональної честі й вояцько лицарських чеснот понад власне життя — це закон законів українського революціонера та вояка.

2. Гаряча любов до рідної землі та свого народу і досмертна вірність та жертвенний послух наказам Батьківщини — це почесний обов'язок українського вояка.

3. Не фальшива „аполітичність“, а об'єктивна глибока політична грамотність, свідомо дослідюваність думки й чину та безоглядна справедливість і чесність — це політична мораль українського вояка.

4. Не рабський послух старшині, ізза терористичного примусу, а культурне, свідоме й високо патріотичне почуття лицарської честі та службового обов'язку супроти Батьківщини й Товариства — це моральна дисципліна українського вояка.

5. Досмертне зберігання всякої довіреної тайни, товариська любов та дружба свобода й одночасна абсолютна службова субординація, — це фізична дисципліна українського вояка.

6. Дійсна, а не фіктивна свобода Батьківщини, як суверенної, абсолютно від нікого незалежної держави — це політичний ідеал українського вояка.

7. Гідний великої та славної Нації лад в державі, де всі громадяни мають рівні права та рівні обов'язки — це політична програма українського вояка.

8. Справедливе унормування соціальних відносин в державі, так, щоб не було підстав до класової ворожнечі — це соціальні постулати українського вояка.

9. Свідомість, що політичні партії, світогляди та програми настають і зникають, а народ існує вічно як одпокровна спільнота — це політичне кредо українського вояка.

10. Мобілізація всіх сил народу, головним чином проти зовнішніх ворогів України, не партійними, а державними методами дії — це ділова тактика українського вояка.

11. Служба для національної революції, звільнення своєї рідної нації від чужого панування та відбудови своєї власної Держави не поодиноким, а в організованих рядах свого славного вояцько-революційного лицарського Товариства — це велика честь та гордість українського вояка.

12. Бути чесним виконавцем всіх своїх обов'язків, гідно стояти на висоті кожного, хоч би й найтяжчого завдання, без всякого огляду на час, місце, ситуацію та обставини — це найрадісніше патріотичне почуття українського вояка.

ЗАКОН УКРАЇНСЬКОГО ПАРТИЗАНА.

1. Український партизан не є „бандитом“, як його називають вороги. Це лицар і чесний вояк, що жертвує своє життя за свій поневолений народ. Наша підземна армія — це єдина можлива форма збройної боротьби України за свою свободу.

2. Український партизан не провадить боротьби із-за бажання анархії, або жадоби наживи, а для святих національних ідей та високих політичних цілей.

3. Український партизан уважає за вершину-вершин своїх політичних цілей — свою власну суверенну державу.

4. Український партизан буде всіма силами та засобами боротися з кожним окупантом України так довго, закінь не виборє своєї абсолютно від нікого незалежної держави — Самостійної України.

5. Український партизан не має від нікого жодної допомоги. Все постачання український партизан поповнює сам тільки — коштом ворога.

6. Український партизан не має права насильної реквізиції якого-будь майна від цивільного населення без рівновартісної заплати.

7. Український партизан не знає, що таке страх, зрада тайни, п'янство, розпуста та всякий інший вчинок, котрий би соромив його самого, його армію, його рід, його Націю та ім'я його Славних Предків — Лицарів.

8. Український партизан ніде не має права дати ані одного стрілу без наказу командира.

9. Український партизан — це не мобілізований примусово, а добровільний вояк України. кращий син Батьківщини.

10. Український партизан, як вояк в ірегулярних умовах, підлягає на свободі абсолютній так моральній, як і фізичній дисципліні, ще більшій, ніж регулярний вояк за мурами ксаренць.

11. Український партизан є революціонером, вояком та політичним діячем своєї Батьківщини в одній особі.

12. Український партизан ніколи не допустить, щоб в рядах його славної підземної армії поширювалася хоч би найменша кириця.

13. Український партизан — це найпочесніше звання в Україні.

14. Український партизан — це вояк, котрому Українська Народна Республіка призначає всі ранги та звання парівні з регулярною армією.

15. Український партизан — це вояк котрого Українська Народна Республіка нагородить найдостойнішими званнями та абсолютно забезпечить майбутнє його родини, як першого Героя України.

1. УКРАЇНЬСЬКА НАРОДНА РЕВОЛЮЦІЙНА АРМІЯ — це надбання всього українського народу. В її військово-революційні ряди мають право вступати добровільно всі українці.

2. УНРА не підлягає жодній політичній партії. Свою акцію УНРА підпорядковує тільки ЗАКОННОМУ УРЯДОВІ УКРАЇНЬСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

3. УНРА не встраєє в жодні міжпартійні спори. Замість партійних та класових міжусобиць, УНРА бореться за абсолютну консолідацію серед українців та мобілізує всі творчі сили України до збройної акції проти зовнішніх ворогів.

4. УНРА веде свою акцію на двох фронтах: 1) Революційно-партизанську в ССРСР, 2) Репрезентативно-інформативну поза межами ССРСР.

5. УНРА стоїть на становищі безкомпромісової боротьби з кожним загарбником України. Свою діяльність УНРА ніколи не підпорядкує жодним чужим силам.

6. УНРА бореться в першу чергу за визволення України з чужого ярма та відбудову своєї суверенної держави. Про державний лад і форму володіння державою буде рішати своєчасно тільки весь народ за посередництвом своїх представників у парламенті Самостійної України, або загальним голосуванням.

7. УНРА бореться за перебудову Східної Європи по принципу етнографії. Кожен народ мусить мати свою суверенну державу, а не каратись під насильною окупацією ком-партійної імперії.

8. УНРА бореться за спільний революційний фронт всіх народів, поневолених московською компартією, або якоюсь іншою імперією.

9. УНРА визнає потребу існування уряду воєнного часу. Всю владу виконує уряд, зложений з представників всіх політичних угруповань, але в основному опертий виключно на власну мілітарну силу.

10. УНРА визнає засади демократії, як єдино правильні для української Народної Держави. Українська Держава мусить базувати свою розбудову не на вузьких реакційних, однонаціональних, одноміжпартійних, чи однокласових доктринах, а на ширших основах демократії й територіального патріотизму. Добрим патріотом української держави можуть бути не тільки самі українці, але також представники інших національностей, що Україну чесно визнають своєю батьківщиною.

11. УНРА бореться за абсолютне рівноправство всіх громадян української держави. Не може бути жодної упривілейованості одних, ані

обезправлювання („лішенства“) других. Всі громадяни мусять мати однакові права й однакові обов'язки.

12. УНРА бореться за дійсну, а не фіктивну свободу думки, слова, віри й чину кожного громадянина української держави, без різниці його національності, статі, стану й походження та політичних і релігійних переконань.

13. УНРА визнає законною й правильною націоналізацію більшості головних ресурсів країни державою, але рівночасно стоїть на сторожі права оборони інтересів трудового люду перед державним капіталізмом, так само як перед капіталом приватним. Державний капітал не має права до рішального впливу на соціальне законодавство української держави.

14. УНРА бореться за якнайскоріше уконститування в українській державі:

- 1) державної власності,
- 2) комунальної власності,
- 3) кооперативної власності,
- 4) приватної власності.

Кожна власність мусить бути рівноправна перед законом.

15. УНРА бореться за перебудову економічної структури української держави з монопольної радянської „казьонщини“ та „колхозництва“ на поширення свободи приватної ініціативи, але тільки шляхом організації регульованого державою народного капіталізму, а не підпорядкуванням держави приватному капіталові.

16. УНРА визнає конечну потребу безпосередньої державної адміністрації тільки для тяжкої та воєнної промисловості. Всі інші галузі продукції мусять планово і найскоріше переставитись на адміністрацію комунальної, кооперативної та приватної ініціативи.

17. УНРА бореться за негайне преставлення фабрик та заводів в українській державі на дійсну, а не фіктивну власність трудового народу. Це має бути dokonane шляхом організації Державою спеціального роду акційних товариств. Кожен робітник — акціонер.

18. УНРА бореться за абсолютну перебудову українського села. Хаотичне й зруйноване старе та насильно колективізоване теперішнє село мусить заступити нова велика хліборобська оселя окола 1000 господарств, пристосована до нового планового розподілу країни, комунікаційної сіті і т. п.

19. УНРА визнає для української держави за найвідповідніше державне, кооперативне й приватне хліборобство;

- 1) державне — це адміністрація самою державою всього національного земельного фонду й підготовка нових господарств;
- 2) приватне — це одноосібне, сильне, хутор-